

อุทยานประวัติศาสตร์เจ้าพ่อขุนตาน (พญาเบิก)

ตั้งอยู่บริเวณ หมู่ที่ ๕ บ้านหัววัง ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สามารถเดินทางไปบนถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑ ลำปาง - เชียงใหม่ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ห่างจากตัวเมืองลำปางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ในวันที่ ๑๒ พฤษภาคมทุกปี ประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อขุนตาน ณ อุทยานประวัติศาสตร์ เจ้าพ่อขุนตาน ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

เจ้าพ่อขุนตาน มีพระนามเดิมว่า พญาเบิก เป็นเจ้าเมืองเขลางค์นครและเจ้าเมืองเวียงจันทน์ เป็นราชบุตรของพญายีบาเจ้าเมืองหริภุญชัยในราชวงศ์จามเทวี

ในปีพุทธศักราช ๑๘๑๔ กองทัพพญามังราย เจ้าเมืองเชียงใหม่ เจ้าเมืองฝาง ได้ยกไพร่พลมาตียึดเมืองหริภุญชัย พญายีบาจึงได้เสด็จพึ่งอาศัยบารมีพญาเบิกซึ่งเป็นราชบุตรที่เมืองเขลางค์นคร

พญาเบิกได้สะสมไพร่พลสร้างเมืองเวียงจันทน์ เพื่อป้องกันบ้านเมืองใกล้ทิวเขาสูงใหญ่ซึ่งปัจจุบันคือ หมู่ ๕ บ้านหัววัง ตำบลเวียงตาล ร่องรอยการเดินทางของพญายีบา พญาเบิก และพญามังราย ในการสู้รบกาลครั้งนั้น ยังคงเหลือร่องรอยอยู่บนทิวเขาดอยขุนตาน ตราบจนถึงบัดนี้ เช่น แนวขุนห้วยसान ทิวเขาเขตอำเภอแม่ทา ซึ่งมีก้อนหินวางเรียงรายสองฟากฝั่งตลอดแนว ดุจดอนบนภูเข่า จนถึงดอยภูพญายีบา (พญายีบา ร้องไห้ด้วยความเสียใจ ที่เห็นเมืองหริภุญชัยถูกไฟไหม้)

พญาเบิกเป็นยอดนักรบที่มีความคงกระพันชาตรี และมีกุศโลบายในการวางแผนการรบ ชุ่มลี้พลตามแนวเขารอบแบบกองโจร ก่อถกกองทัพพญามังราย ที่จะตีให้เข้าถึงเมืองเขลางค์นครได้ยากยิ่ง นับว่าทรงอัจฉริยะและมีความกล้าเลิ่ในการวางแผนในการรบเป็นอย่างยิ่ง

พญาเบิกเสียชีวิตอย่างสิ้นเชิง จนท่านถูกศัตรูจับได้ก็มีอาจใช้ศาสตราวุธใดๆ ปลงพระชนม์ได้เนื่องจากท่านมีบารมีและความคงกระพันชาตรีเป็นอย่างยิ่ง ทหารพญามังรายจึงนำตัวพญาเบิกไปขุดหลุมฝังทั้งเป็นจนสิ้นพระชนม์ ณ ยอดดอยบนทิวเขา ปัจจุบันเรียกว่า ดอยพญาลำปาง อยู่ในเขตรอยต่อระหว่างอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน บ้านแม่ยามเหนือ ตำบลเมืองยาว และบ้านทุ่งเกวียน ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง